

PATVIRTINTA
Vilniaus lietuvių namų direktoriaus
2017 m. birželio 9 d. įsakymo Nr. V1-99 (1.3)
(Vilniaus lietuvių namų direktoriaus
2022 m. rugsėjo 15 d. įsakymo Nr. V1-74 (1.3);
Vilniaus lietuvių namų direktoriaus
2026 m. kovo 17 d. įsakymo Nr. V1-54 (1.3)
redakcija)

VILNIAUS LIETUVIŲ NAMŲ KRIZIŲ VALDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus lietuvių namų (toliau – Lietuvių namai) krizių valdymo tvarkos aprašo (toliau – tvarkos aprašas) paskirtis – reglamentuoti krizių valdymą, Lietuvių namų krizių valdymo komandos veiklas, bendradarbiavimą krizių valdymo metu.

2. Krizių valdymo tikslai:

2.1. užtikrinti, kad krizės įveikimo metu ugdymo procesas Lietuvių namuose vyktų įprasta tvarka arba kuo greičiau prie jos grįžtų;

2.2. užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą.

3. Krizių valdymo koordinatoriai, organizatoriai ir vykdytojai yra Lietuvių namų administracija ir Vaiko gerovės komisijos nariai.

4. Šiame tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **krizinė situacija** – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, pasimetimas ir kt.;

4.2. **krizė Lietuvių namuose** – netikėtas ir / ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę Lietuvių namų bendruomenės dalį. Krizinių situacijų pavyzdžiai: mokinio ar bendruomenės nario savižudybė, kita komplikauta netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme mokykloje, susišaudymas mokykloje, gaisras mokykloje, įkaitų paėmimas, bendruomenės nario dingimas ir kt.;

4.3. **krizės valdymas Lietuvių namuose** – veiksmai, kuriuos atlieka Krizių valdymo komanda siekdama įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti bendruomenei veiksmingą pagalbą. Krizių valdymas apima pagalbos organizavimą, Lietuvių namų bendruomenės (įskaitant tėvus) bei kitų institucijų informavimą, bendravimą su žiniasklaida, pasirūpinimą Lietuvių namų bendruomenės narių saugumu ir pan.;

4.4. **krizių valdymo Lietuvių namų komanda (Lietuvių namų komanda)** – Lietuvių namuose nuolat veikianti krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos, švietimo pagalbos specialistų, mokytojų atstovai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų;

4.5. **Lietuvių namų komandos vadovas** – Lietuvių namų direktoriaus, kuris koordinuoja krizės valdymą Lietuvių namuose. Lietuvių namų direktoriui negalint atlikti funkcijų, komandai vadovauti paskiriamas jo pavaduotojas.

4.6. **savižudybės grėsmė** – situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusižudyti;

4.7. **savižudybės krizės prevencija** – veiksmai, kuriuos atlieka Lietuvių namų administracija, psichologas ir / ar socialinis pedagogas, pasitelkdamas kitus narius ir kitų institucijų specialistus siekiant suteikti reikiamą pagalbą ir užkirsti kelią asmens savižudybei.

II SKYRIUS KRIZIŲ VALDYMAS

5. Krizių valdymas Lietuvių namuose:

5.1. krizių valdymą Lietuvių namuose vykdo nuolat veikianti Krizių valdymo Lietuvių namų komanda (toliau – Lietuvių namų komanda), kurią sudaro: direktorius, Socializacijos skyriaus vedėjas, Ugdymo aptarnavimo skyriaus vedėjas, pagalbos mokiniui specialistai (socialinis pedagogas, psichologas, specialusis pedagogas, logopedas), vaikų slaugytojas, mokytojų atstovai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų, tai yra komunikacijos, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo įgūdžių.

5.2. krizės komandos paskirtis krizės metu – įvykus krizei Lietuvių namuose atkurti įprastą Lietuvių namų bendruomenės veiklą, užtikrinti krizės paveiktiems Lietuvių namų bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą ir informuoti apie įvykį;

5.3. Lietuvių namų krizių valdymo komanda koordinuoja periodinį (kasmetinį) visų bendruomenės narių (pedagogų, kitų Lietuvių namų darbuotojų, mokinių ir jų tėvų (globėjų, rūpintojų) krizių valdymo žinių atnaujinimą;

5.5. Lietuvių namų komanda įvykus krizei nusistato komandos darbo tvarką, pasiskirsto funkcijomis, parengia krizės valdymo Lietuvių namuose planą ir kt.;

5.6. Lietuvių namų komandos pirminės funkcijos krizės metu:

5.6.1. nedelsiant įvertinti krizės aplinkybes ir informuoti direktorių, kuris informuoja Lietuvių namų steigėją, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministeriją;

5.6.2. parengti krizės valdymo Lietuvių namuose planą, kuriame gali būti numatyti šie veiksmai:

5.6.2.1. kreiptis pagalbos į teritorinės policijos įstaigą, medicinos įstaigas, Vilniaus miesto Vaiko teisių apsaugos skyrių, Vilniaus pedagoginę psichologinę tarnybą ir kitas institucijas;

5.6.2.2. parengti informaciją apie krizę Lietuvių namuose bendruomenei ir / ar žiniasklaidai, kuri turi būti derinama su direktoriumi;

5.6.2.3. nustatyti Lietuvių namų bendruomenės grupes ar asmenis, kuriems reikalinga psichologinė, socialinė pedagoginė, socialinė ar kita pagalba, ir ją organizuoti;

5.6.2.4. konsultuoti ugdymo įstaigos bendruomenės narius individualiai ar grupėmis;

5.6.2.5. konsultuoti pedagogus, kaip informuoti apie krizę mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

5.6.2.6. rengti pokalbius su mokiniais;

5.6.2.7. atlikti kitus reikiamus veiksmus;

5.7. Lietuvių namų komanda pateikia krizės valdymo eigos lapą (1 priedas) ne vėliau kaip per 2 valandas nuo krizės identifikavimo Lietuvių namų administracijai;

5.8. Lietuvių namų administracija arba komanda informuoja bendruomenę apie įvykį (pvz., visuotinis bendruomenės narių susirinkimas, elektroninis dienynas, SMS žinutės, elektroninis paštas, skambučiai tėvams ir pan.):

5.8.1. rengiant pranešimus Lietuvių namų bendruomenei pateikiami tik patvirtinti faktai ir informuojama apie priimtus sprendimus prevencijai ir intervencijai;

5.8.2. pranešimai, interviu ir komentarai apie krizinę situaciją Lietuvių namuose teikiami žiniasklaidai tik suderinus su Lietuvių namų steigėju;

5.9. Lietuvių namų komanda nuolat stebi, renka informaciją, vertina krizės valdymo procesą, prireikus koreguoja krizės valdymo Lietuvių namuose veiksmų planą;

5.10. Lietuvių namų komanda, įgyvendinusi krizės valdymo Lietuvių namuose numatytus veiksmus, įvertina krizės valdymo Lietuvių namuose veiksmų sėkmingumą ir priima reikiamus sprendimus:

5.10.1. aptaria krizės įveiką;

5.10.2. sustabdo krizės valdymo Lietuvių namuose aktyvius veiksmus;

5.10.4. baigus aktyvius veiksmus, 1–2 mėnesius tęsia rizikos grupės asmenų stebėjimą ir vertina situaciją bendruomenėje;

5.10.5. krizės paveikti aukos (-ų) artimieji informuojami apie psichologinės pagalbos galimybes, motyvuojami ir nukreipiami tolimesnei pagalbai;

III SKYRIUS LIETUVIŲ NAMŲ KOMANDOS FUNKCIJOS

6. Lietuvių namų komandos narių funkcijos:

6.1. Lietuvių namų komandos vadovas:

6.1.1. vadovauja komandos darbui;

6.1.2. užtikrina, kad, nesant kurio nors komandos nario, jo funkcijoms krizės valdyme atlikti būtų paskirtas kitas Lietuvių namų darbuotojas;

6.1.3. užtikrina, kad komandos nariams dalyvaujant krizės valdymo veikloje būtų paskirti asmenys jų tiesioginiam darbui dirbti;

6.1.4. rūpinasi, kad komandos nariai ir kiti Lietuvių namų darbuotojai, paskirti jų funkcijoms krizės valdyme atlikti, įgytų krizės valdymo kompetencijų ir nuolat (ne rečiau kaip kartą per metus po 4 akademines valandas) tobulintų kvalifikaciją šioje srityje;

6.1.5. inicijuoja komandos posėdžius krizės valdymo klausimams svarstyti. Lietuvių

namų komandos posėdžiai krizės valdymo organizaciniais klausimais (komandos narių funkcijoms krizės valdyme pasiskirstyti, preliminariam krizės valdymo veiksmų planui sudaryti, planuoti dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, pasidalinti patirtimi ir kita) aptarti organizuojami pagal poreikį, bet ne rečiau kaip 2 kartus per metus;

6.1.6. įvykus krizei, nedelsiant informuoja Lietuvių namų steigėją, prireikus – kitas institucijas (Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių ar kitas);

6.1.7. įvykus krizei, susisiečia su nukentėjusio asmens artimaisiais ir / ar policija, patikslina krizės faktus, aptaria su asmens artimaisiais, kokia informacija apie krizę bus pateikta Lietuvių namų bendruomenei (administracijai, mokytojams, mokiniams, mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams);

6.1.8. krizės metu nedelsiant sušaukia ir informuoja apie krizę Lietuvių namų komandą ir Vaiko gerovės komisiją;

6.1.9. informuoja Lietuvių namų administraciją ir mokytojus apie krizės valdymo organizavimo veiksmus ir pateikia informaciją apie krizę Lietuvių namų darbuotojams, užtikrina, kad mokytojai nedelsiant (ne vėliau kaip kitą ugdymo dieną) vienu metu, mažoms mokinių grupėms (klasėse) praneštų informaciją apie krizę. Esant poreikiui, pateikia informaciją žiniasklaidai;

6.1.10. iškvietus psichologinės pagalbos teikėją (-us), informuoja Lietuvių namų steigėją;

6.1.11. mokinio ir (ar) Lietuvių namų darbuotojo mirties atveju pasirūpina, kad jo asmens duomenys būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių ir kita; mirusiojo daiktus perduoda artimiesiems;

6.2. narys, atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir / ar teikimą:

6.2.1. įvykus krizei, vertina situaciją Lietuvių namuose (labiausiai krizės paveiktus Lietuvių namų bendruomenės narius, bendrą Lietuvių namų bendruomenės mikroklimatą, psichologinės pagalbos teikimo poreikį) ir Lietuvių namų vidinius resursus, reikalingus psichologinei pagalbai teikti;

6.2.2. bendradarbiaudamas su Lietuvių namų steigėju organizuoja psichologinės pagalbos Lietuvių namų bendruomenei teikimo priemones (teikėjus, patalpas, laiką);

6.2.3. labiausiai krizės paveiktiems Lietuvių namų bendruomenės nariams siūlo psichologinę pagalbą ir (ar) teikia informaciją apie psichologinės pagalbos teikėją (-us) ir / ar teikia psichologinę pagalbą Lietuvių namų bendruomenės nariams (rengia pokalbius su Lietuvių namų bendruomenės nariais, konsultuoja Lietuvių namų bendruomenės narius individualiai ar grupėmis);

6.3. narys, atsakingas už komunikaciją:

6.3.1. reguliariai atnaujinama Lietuvių namų komandos narių ir psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) kontaktus ir užtikrina jų prieinamumą Lietuvių namų komandos nariams ir Lietuvių namų bendruomenei;

6.3.2. bendradarbiaudamas su Vaiko gerovės komisija, psichologinės pagalbos teikėju (-ais) ar Lietuvių namų steigėju ir Lietuvių namų komandos vadovu, parengia informacijos apie krizę

tekstą, kuris bus skirtas Lietuvių namų bendruomenei, prireikus ir žiniasklaidai, bei pateikia šią informaciją Lietuvių namų komandos vadovui;

6.3.4. paruošia informaciją apie krizę ir praneša mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams);

6.3.5. vertina bendravimo su žiniasklaida efektyvumą;

6.4. narys, atsakingas už saugumo priemonių organizavimą:

6.4.1. esant krizei, susijusiai su realia ar suvokiama grėsme Lietuvių namų bendruomenės narių civiliniam saugumui, nedelsiant imasi priemonių, užtikrinančių Lietuvių namų bendruomenės narių saugumą, ir informuoja Lietuvių namų komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus išskviečia policiją ir (ar) priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

6.4.2. po krizės vertina saugumo priemonių efektyvumą;

6.5. narys, atsakingas už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą:

6.5.1. esant realiai ar suvokiamai grėsmei Lietuvių namų bendruomenės narių sveikatai ir / ar gyvybei, nedelsiant nustato sužeistus Lietuvių namų bendruomenės narius, inicijuoja pirmosios medicininės pagalbos teikimą ir informuoja Lietuvių namų komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus išskviečia greitąją medicinos pagalbą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

6.5.2. rūpinasi, kad krizės atveju būtų priemonių, reikalingų pirmajai medicininei pagalbai suteikti;

6.5.3. numato vietą (-as) Lietuvių namuose, kur galėtų būti teikiama pirmoji medicininė pagalba;

6.5.4. po krizės vertina pirmosios pagalbos organizavimo efektyvumą.

IV SKYRIUS SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS PREVENCIJA

7. Bet kuris Lietuvių namų darbuotojas, sužinojęs apie mokinio ar kito bendruomenės nario ketinimą nusižudyti ar mintis apie savižudybę, turi informuoti Lietuvių namų psichologą arba jo nesant socialinį pedagogą ar administracijos darbuotoją;

8. Lietuvių namų krizės komanda įvertina situaciją ir organizuoja tolesnę pagalbą, veiksmus suderindama su Lietuvių namų administracija. Kai mokinys ketina nusižudyti, nedelsiant informuojami jo tėvai (globėjai, rūpintojai) ir tolesnis pagalbos teikimas derinamas su jais, o prireikus su Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriumi vaiko saugumui užtikrinti. Apie pagalbos teikimą kiekvienu savižudybės grėsmės atveju yra pildomas krizės valdymo eigos lapą (1 priedas).

9. Tęstinę pagalbą esant savižudybės krizei teikia psichikos sveikatos specialistai.

10. Apie kitų Lietuvių namų bendruomenės narių informavimą po mokinio savižudybės krizės ir jų įtraukimą į pagalbos procesą sprendžia įstaigos Krizių valdymo komanda kartu su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais).

11. Mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) atsisakius pagalbos mokiniui, esančiam savižudybės krizėje, Lietuvių namų komanda apie tokį atvejį informuoja Vilniaus miesto Vaiko teisių apsaugos skyrių.

III SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12. Visi pagalbą krizinėje situacijoje Lietuvių namuose teikę asmenys turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas ir nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.

13. Su šiuo tvarkos aprašu visi Lietuvių namų darbuotojai supažindinami elektroninėmis priemonėmis arba pasirašytinai kiekvienais mokslo metais.

(Krizės valdymo eigos lapo forma)

KRIZĖS VALDymo EIGOS LAPAS

Įvykio pobūdis / aprašymas:

Kas informavo:

--

Kada:

--

Data, laikas	Atlikti veiksmai	Veiksmus atlikęs asmuo
